

Lehallgatott Európa

Kórokozó lett a miskolci bűnbak

Mire megy a székely menet?

Ellenzéki párt pénztelenség

Gyásznyelvi lelemények

Vásárlói klubok: nagyobb szigor

Vége a fogyasztói csoportoknak?

Tagba szakadtak

Véglegesítené a kormány az emberek százait rászédő fogyasztói csoportok indításának 2012-es, átmeneti tilalmát. Ám továbbra sincs védelem az ellen, ha a meglévő klubok nem szolgáltatnak, és a befizetett tagdíjakat sem fizetik vissza.

CSAK RÉSZBEN SZÁMOLNÁ FEL régés-régi restanciáját az Országgyűlés, ha pótolná a fogyasztói csoportok – más néven vásárlói klubok – szabályozásának hiányosságait a fogyasztóvédelmi törvény módosításának november második hetében várható végszavazásán. Egyelőre csak az ilyen szerveződések létrehozását

tiltánák be végleg, a meglévők működését csupán korlátoznák. A Brazíliából indult, Magyarországra portugál közvetítéssel, az 1990-es évek elején eljutott vásárlói klubok szabályozási fehér foljainak további ritkítása a törvény módosítás utánra ígért kormányrendelettel remélhető. Ám összeségeben úgy tűnik, a jogalkotók folytatják

tőség nyilvántartási körébe sem tartoznak, tevékenységük, gazdálkodásuk nyomán követése a kezdetektől fogva hiányos. Ügyfélkörük is megfoghatatlan, számosságára legfeljebb a Gazdasági Versenyhivatalhoz (GVH), a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatósághoz (NFH) vagy a Magyar Nemzeti Bankhoz érkező panaszokból, reklamációkból, szankciókból lehet következtetni. E szerint klubonként 10-20 csoportszervező, szervezőnként pedig 3-5 csoport működhet, melyek egyenként akár több száz tagúak lehetnek. E klubokra kizárólag a GVH róhatja ki büntetést, ha úgy ítéli meg, hogy hiányos hirdetésekkel megtéveszthetik a fogyasztókat, a másik két hatóság csupán figyelmeztetéseket, tájékoztatásokat tehet közzé. Eddig 33 versenyhatósági eljárás indult fogyasztói csoportok ellen, ezek közül 31-et már lezártak – tájékoztatta a HVG-t Gondolovics Katalin, a

GVH szóvivője. A legnagyobb bírságokat a több mint két éve felszámolásra jutott, magyar magánszemélyek által szervezett Euro Credit Cons-lingt kapta, a céget többször is megbüntették (5 millió, 17,5 millió, 14 millió és 41 millió forint). Idén májusban pedig a szerb illetőségű Rac Sabo Gizela által alapított Hold Financial Kft.-t sújtotta tízmillió bírsággal a GVH a fogyasztók félrevezetése miatt. Nem csoda, a cég tavaly százmillió árbevételre tett szert, ám a saját tőkéje negatív, ami kérdésessé teszi az ügyfelek kifizetését. A versenyhivatalhoz érkező panaszok egyre szaporodnak: tavaly 234, idén őszig pedig 264 bejelentés érkezett a kétségbeesett ügyfelektől. A hatóság nemrég „társadalmi célú kampányt” indított a hiszékeny kliensek felvilágosítására.

Nem kellett lasszóval fogniuk az ügyfeleket a fogyasztói csoportoknak az ezredforduló utáni első években. Elég volt egy postaládába bedobott vagy a hirdetési újság alján megbúvó felhívás, amely gyors segítséget ígért a törlesztési gondokkal küzdő, akár már a Központi Hitelinformációs Rendszer felkeltésére felkerült adósnak. A felkínált szerződés megkötésével a jóhiszemű fogyasztó egy csapásra olyan kötelekbe lépett be, melyből – az egészen ritka kivételektől eltekintve – azóta sem tud veszteség nélkül szabadulni. Pedig a fogyasztói csoportok nem nyújthatnak hitelt – állt az októberben az MNB-be eladott pénzügyi felügyelet leggyakoribb figyelmeztetéseiben –, az ügyfelek viszont

az elmúlt évek gyakorlatát: megvárják, míg kifutják magukat (már ha megelik) az általában 5–15 évre szerződő klubok.

A fogyasztóvédelmi törvény szerint 2012. január 1-jétől 2014. január 1-jéig nem hozható létre fogyasztói csoport; most e tiltást véglegesítené a módosítás, egyszerűsítve korlátozná a működő csoportokhoz való elsősorban a gyors és könnyű hitelfelvétel reményében csatlakoztak a vásárlói klubokhoz. Ezek hirdetési példaként kezes jövedelemigazolás nélkül igényelhető akciós lehetőséget is kínálnak – rendszerint úgy, hogy jelzálogjogot jegyeztenek be az ingatlan-nyilvántartásba.

Nem is juthatnak a konstrukciók keretében kölcsönhöz, illetve készpénzhez a fogyasztók, csupán vásárlói joghoz, ám ez a szerződés megkötése előtt az esetek nagy részében nem kerül ki számukra. A fogyasztói csoport ugyanis csupán egy vásárlási társulás, ahol a csatlakozók vállalják, hogy előre bizonyos részleteket fizetnek, és az így felgyülemlett összegekből bizonyos időközönként sorra megszerezhetik egy-egy nagy értékű árucikk – általában ingatlan (akár külföldi) vagy gépkocsi – tulajdonjogát, illetve igénybe vehetnek egy adott szolgáltatást. A szerződéseket meghatározott futamidőre kötik, mely alatt tagnak hozzá kell jutnia – például sorsolással – az ígért vagyontárgyhoz. Legalábbis e klubok szabályzata szerint. A remélt haszon helyett azonban jó eséllyel csak évekig tartó bosszúság és akár több százezer forintos veszteség vár a fogyasztóra, többnyire azért, mert a klubokönkre mennek, megszűnnek, eltűnnek a vazyonukat, így a tagok által befizetett összegeknek is lába kél.

A hoppon maradtak a rendőrséghez fordulhatnak, de eddig nem jártak sok sikerrel. A klub és a tag közötti vitát végző esetben a megyei és fővárosi békéltetőtestületek rendezhetik el. Bár 2012-től a törvény már nem engedélyezte az új fogyasztói csoportok létrehozását, a régiek azóta is igyekeztek új tagokat verbuválni. S a pórul járt tagok ügyét kezelő békéltetőtestületekhez is folyamatosan érkeznek a panaszok az egyes fogyasztói csoportokra. A Pest Megyei Békéltetőtestület gyakorlatában például az ügyek mindössze 15-20 százalékában sikerül a fogyasztó számára elfogadható, ám neki így is jelentős veszteséggel járó megoldást tétő alá hozni. Egy-egy tag kilépésekor általában milliókban mérhető a ráfizetés, miközben legfeljebb pár százezer forint menthető meg – mondta lapunknak Csanádi Károly elnök. Hozzátegye ugyanakkor, hogy az esetek jelentős részében már nem is találják meg az egykori fogyasztói klubot, a telephely megszűnt, a hivatalos értesítés visszajön, a telefont senki nem veszi fel. ■ HORVÁTH ÉVA

több százezer forintos veszteség vár a fogyasztóra

csatlakozást. Egyúttal kötelezné a szervezőket, hogy a panaszok intézésére, a fogyasztók tájékoztatására – maximum ötperces várakoztatási idővel – telefonos ügyfélszolgálatot működtessenek. Emellett bővílnének azok az esetek, amikor nem lehet megszűzni a fogyasztóvédelmi bírságot; mindenképpen ez lesz a helyzet, ha a jogsértés a koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatékoságuk miatt különösen kiszolgáltatott ügyfelekkel szemben következik be. A kormányrendelet állapítaná meg a csoportok működésének feltételeit, s felruházna egy hatóságot a vásárlói klubok ellenőrzésének jogával. Remélhetőleg azt is szabályozná, hogy a tagok milyen feltételekkel léphetnek ki a klubokból úgy, hogy a lehető legkisebb veszteséget szenvedjék el – esetleg elvárásait a HVG-nek Simon Gábor (MSZP), az Országgyűlés fogyasztóvédelmi bizottságának elnöke.

Több mint két évtizede működnek, több százan is lehetnek, de a fogyasztói csoportok ma egyetlen felügyelet vagy ha-